

The Bhandara Urban Co-op. Bank Ltd.
Bhandara
Inward No. 2813
Date 24.9.26 Emtd by

प्रति.

सदस्यगण,

दि भंडारा अर्बन को-ऑपरेटिव्ह बँक लि., भंडारा.

वैधानिक लेखापरीक्षक म्हणून वित्तीय विवरणपत्रांवरील अहवाल

- आम्ही दि भंडारा अर्बन को-ऑपरेटिव्ह बँक लि. च्या सोबत जोडलेल्या वित्तीय विवरणपत्रांचे लेखापरीक्षण केले आहे. यामध्ये ३१ मार्च २०२६ रोजीचा ताल्लेबंद (Balance Sheet) आणि त्या तारखेस संपणाऱ्या वर्षाचे नफा-तोटा पत्रक (Statement of Profit and Loss) यांचा समावेश आहे; तसेच, १ एप्रिल २०२५ ते ३१ मार्च २०२६ या कालावधीसाठी आम्ही लेखापरीक्षण केलेल्या बँकेच्या शाखा आणि विस्तार कक्षांसह (Extension counters) बँकेच्या या वित्तीय विवरणपत्रांमध्ये समाविष्ट असलेल्या महत्त्वपूर्ण लेखांकन धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहितीचाही यात समावेश आहे.

आर्थिक विवरणपत्रांबाबत व्यवस्थापनाची जबाबदारी

- बँकिंग नियमन कायदा १९४९ (सहकारी संस्थांना लागू असल्यानुसार), भारतीय रिझर्व्ह बँकेने तसेच 'नाबार्ड' (नॅशनल बँक फॉर ऑप्रीकलचरल अँड रुरल डेव्हलपमेंट) आणि महाराष्ट्र सहकारी संस्थांचे निबंधक यांनी जारी केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे, महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा १९६० व महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम १९६१ (लागू असल्यानुसार) आणि बँकेला लागू असलेली भारतातील सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेली लेखांकन तत्त्वे (Generally Accepted Accounting Principles) यांच्या अनुषंगाने बँकेची आर्थिक स्थिती, आर्थिक कामगिरी आणि रोख प्रवाहाचे सत्य व वाजवी चित्र दर्शविणारी ही आर्थिक विवरणपत्रे तयार करण्याची जबाबदारी व्यवस्थापनाची आहे. या जबाबदारीमध्ये, फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे उद्भवणाऱ्या महत्त्वपूर्ण विसंगतींपासून मुक्त अशी आर्थिक विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या अंतर्गत नियंत्रण प्रणालीची रचना, अंमलबजावणी आणि देखभाल यांचा समावेश होतो.

लेखापरीक्षकाची जबाबदारी

- आमच्या लेखापरीक्षणावर आधारित या वित्तीय विवरणपत्रांबाबत मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. आम्ही आमचे लेखापरीक्षण 'द इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडिया'ची लागू मानके आणि एमसीएस (MCS) कायदा / बीआर (BR) कायदा / आरबीआय (RBI) मार्गदर्शक तत्त्वे यांच्या अनुषंगाने केले आहे. या मानकांनुसार, आम्ही नैतिक आवश्यकतांचे पालन करणे आणि लेखापरीक्षणाचे नियोजन व अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे; जेणेकरून वित्तीय विवरणपत्रे ही फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे उद्भवणाऱ्या महत्त्वपूर्ण चुकीच्या विधानांपासून मुक्त आहेत की नाही. याबद्दल वाजवी खात्री मिळवण्यासाठी ऑडिटचे नियोजन आणि अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे.
- लेखापरीक्षणामध्ये (ऑडिटमध्ये) वित्तीय विवरणपत्रांमधील रकमा आणि त्यासंबंधीच्या खुलाशांबाबत पुरावा मिळवण्यासाठी विविध प्रक्रिया राबवल्या जातात. निवडल्या जाणाऱ्या प्रक्रिया या लेखापरीक्षकाच्या निर्णयावर अवलंबून असतात; यामध्ये फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे वित्तीय विवरणपत्रांमध्ये महत्त्वपूर्ण चुकीची माहिती (material misstatement) असण्याच्या जोखमीचे केलेले मूल्यांकन समाविष्ट असते. जोखीम मूल्यांकनादरम्यान, लेखापरीक्षक बँकेच्या वित्तीय विवरणपत्रांची तयारी आणि त्यांचे योग्य सादरीकरण यांच्याशी संबंधित असलेल्या 'अंतर्गत नियंत्रण' (internal control) व्यवस्थेचा विचार करतात, जेणेकरून परिस्थितीला साजेशा अशा लेखापरीक्षण प्रक्रिया निश्चित करता येतील. तसेच, लेखापरीक्षणामध्ये वापरलेल्या लेखांकन धोरणांची (accounting policies) उपयुक्तता आणि व्यवस्थापनाने केलेल्या लेखांकन अंदाजांची (accounting estimates) वाजवीपणा तपासणे, तसेच वित्तीय विवरणपत्रांचे एकूण सादरीकरण तपासणे यांचाही समावेश होतो.
- आम्हाला मिळालेला लेखापरीक्षण पुरावा आमच्या लेखापरीक्षण मतासाठी आधार प्रदान करण्यास पुरेसा आणि योग्य आहे.

अभिप्राय

आम्ही पुढीलप्रमाणे अहवाल देत आहोत :

- आमच्या लेखापरीक्षणाच्या उद्देशासाठी आमच्या माहिती आणि समजुतीनुसार आवश्यक असलेली सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरणे आम्ही प्राप्त केली आहेत आणि खाली नमूद केलेल्या आक्षेपांशिवाय ती समाधानकारक असल्याचे आम्हाला आढळले आहे.
- ताळेबंद आणि नफा-तोटा पत्रक हे 'बँकिंग नियमन कायदा, १९४९' च्या अनुसूची III मधील अनुक्रमे 'अ' (Form A) आणि 'ब' (Form B) या नमुन्यांमध्ये तयार करण्यात आले आहेत.
- इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडियाने जारी केलेल्या 'कालावधीचा निव्वळ नफा किंवा तोटा, मागील कालावधीतील बाबी आणि लेखांकन धोरणांमधील बदल' (AS-5) या लेखांकन प्रमाणकानुसार, नफा-तोटा पत्रकात मागील कालावधीतील बाबी (prior period items) स्वतंत्रपणे दर्शवण्याची पद्धत पाळली जात नाही. अशा रकमा संबंधित मूळ लेखा शीर्षकांमध्ये (natural heads of account) समाविष्ट केल्या गेल्या आहेत आणि त्या अशा प्रकारे स्वतंत्रपणे दर्शवल्या गेल्या नाहीत की ज्यामुळे चालू वर्षाच्या नफ्यावर होणारा त्यांचा परिणाम समजून घेता येईल. तसेच, या रकमांचे नेमके प्रमाण निश्चित करता येत नाही.
- लॉकरचे भाडे, हमीपत्रांवरील कमिशन इत्यादींसारख्या काही बाबींची नोंद त्या सुविधेचा वापर किंवा हमीचा कालावधी यांनुसार पुढे ढकलण्याऐवजी, त्या प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याच्या वर्षातच केली जाते: त्यामुळे 'महसूल ओळख' (Revenue Recognition) या विषयक लेखांकन मानक AS-9 (Accounting Standard AS-9) मधील तत्वांचे उल्लंघन होते.
- बँकेने विविध मंचांवर सुरू असलेल्या वाद किंवा खटल्यांमुळे उद्भवणाऱ्या संभाव्य दायित्वांचा (contingent liabilities) खुलासा केलेला नाही; परिणामी, 'लेखांकन मानक AS-29' ('तरतुदी, संभाव्य दायित्वे आणि संभाव्य मालमत्ता') चे पालन केलेले नाही.
- आमच्या निदर्शनास आलेले बँकेचे व्यवहार बँकेच्या अधिकारांच्या कक्षेत होते.
- बँकेच्या कार्यालयांपासून आणि शाखांपासून प्राप्त झालेली विवरणपत्रे आमच्या लेखापरीक्षणाच्या उद्देशासाठी पुरेशी असल्याचे आढळून आले आहे.
- आमच्या मते, ताळेबंद आणि नफा-तोटा खाते, खालील बाबी वगळता, लागू असलेल्या लेखा मानकांचे पालन करतात.
 - स्टेशनरी वस्तूंचे मूल्यांकन करताना बँक अकाउंटिंग स्टँडर्ड २ "इन्व्हेंटरीचे मूल्यांकन" च्या तरतुदीचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरली: स्टेशनरीचे मूल्यांकन खरेदी किंमत किंवा एनआरवी (NRV) यापैकी जी कमी असेल त्यावर केले पाहिजे.
 - इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडियाने जारी केलेल्या 'निव्वळ नफा किंवा तोटा, मागील कालावधीतील बाबी आणि लेखांकन धोरणांमधील बदल' यावरील लेखांकन मानक ५ नुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे, नफा-तोटा खात्यामध्ये मागील कालावधीतील बाबी स्वतंत्रपणे उघड करण्याची कोणतीही प्रथा नाही. अशा रकमा त्यांच्या मूळ लेखा शीर्षकांमध्ये समाविष्ट केल्या आहेत आणि त्या स्वतंत्रपणे अशा प्रकारे उघड केल्या नाहीत की वर्षाच्या नफ्यावरील त्यांचा परिणाम लक्षात येऊ शकेल. रक्कम निश्चित करता येत नाही. (मागील कालावधीतील बाबींमध्ये समाविष्ट होणारी अशी कोणतीही बाब आढळली नाही, याची बँकेनेही पुष्टी केली आहे)
 - लॉकरचे भाडे, हमीपत्रांवरील कमिशन इत्यादींसारख्या काही बाबींची नोंद त्या त्या रकमेच्या प्राप्तीचे वर्ष विचारात घेऊन केली जाते. ही पद्धत 'महसूल ओळख' (Revenue Recognition) या लेखांकन मानक ९ (Accounting Standard 9) मधील तत्वांशी विरंगुल आहे: कारण या मानकानुसार, जर अंतिम वसुली आणि मोजमाप याबाबत कोणतीही अनिश्चितता नसेल, तर चालू वर्षाशी संबंधित उत्पन्न 'प्राप्ती-आधारित' (accrual basis) तत्वावर नोंदवले जाणे अपेक्षित असते. (आता ही नोंद उत्पन्न अर्जित होण्याच्या वर्षात केली जात आहे)
 - बँकेने ICAI ने जारी केलेल्या लेखांकन मानक 22 "उत्पन्नावरील करांचे लेखांकन" च्या अनुपालनात स्थगित कर मालमत्ता/दायित्वांची गणना करून तरतूद केलेली नाही.
 - विविध मंचांवर सुरू असलेल्या वाद किंवा खटल्यांमुळे उद्भवणाऱ्या संभाव्य दायित्वांचा (contingent liabilities) बँकेने खुलासा केलेला नाही. अशा प्रकारे, 'लेखांकन मानक २९ - तरतुदी, संभाव्य दायित्वे आणि संभाव्य मालमत्ता' (जे 'ऑफ-बॅलन्स शीट' बाब म्हणून दर्शविले जाते) याचे पालन केलेले नाही.

- बँकेने सॉफ्टवेअरची नोंद 'अमूर्त मालमत्ता' (Intangible Asset) म्हणून करण्याऐवजी 'संगणक' (Computers) या शीर्षकाखाली केली आहे. ही कृती लेखा मानक-१० ("मालमत्ता, संयंत्र आणि उपकरणे" - Property, Plant and Equipment) आणि लेखा मानक-२६ ("अमूर्त मालमत्ता" - Intangible Assets) यांच्याशी विसंगत आहे. परिणामी, स्थिर मालमत्ता आणि अमूर्त मालमत्ता यांचे वर्गीकरण लागू असलेल्या लेखा मानकांनुसार नाही.

ऑडिट मेमोरँडमच्या भाग A, B आणि C मधील तसेच वर नमूद केलेल्या आमच्या निरीक्षणांच्या अधीन राहून, आमच्या मते आणि आमच्याकडील माहिती व आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणांनुसार, सदर वित्तीय पत्रके आणि त्यासोबतच्या टीपा (Notes) यांमध्ये 'बँकिंग नियमन कायदा, १९४९' (सहकारी संस्थांना लागू असल्याप्रमाणे), 'महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, १९६०', 'महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, १९६१', 'राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँक' (नाबार्ड) यांनी जारी केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे (लागू असल्याप्रमाणे) तसेच 'भारतीय रिझर्व्ह बँक' आणि 'सहकारी संस्थांचे निबंधक, महाराष्ट्र' यांनी जारी केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे यांनुसार आवश्यक ती माहिती दिली आहे; आणि ती भारतात सर्वसाधारणपणे स्वीकारल्या गेलेल्या लेखांकन तत्त्वांच्या (accounting principles) सुसंगत अशी सत्य व योग्य स्थिती दर्शवतात.

(a) ताळेबंदाच्या बाबतीत, ३१ मार्च २०२६ रोजी बँकेच्या कामकाजाच्या स्थितीबाबत.

(b) ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी नफा किंवा तोटा दर्शविणाऱ्या नफा-तोटा पत्रकाच्या बाबतीत.

इतर कायदेशीर आणि नियामक बाबींवरील अहवाल

ताळेबंद आणि नफा-तोटा पत्रक हे 'बँकिंग नियमन कायदा, १९४९' मधील कलम २९ च्या तरतुदी आणि त्यासोबत 'महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, १९६०' व 'महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, १९६१' मधील तरतुदींनुसार तयार करण्यात आले आहेत.

इतर कायदेशीर आणि नियामक बाबींवरील अहवाल

(i) या अहवालात समाविष्ट असलेले ताळेबंद आणि नफा-तोटा पत्रक हे लेखापुस्तके व विवरणपत्रांशी सुसंगत आहेत.

(ii) आमच्या मते, त्या लेखापुस्तकांच्या तपासणीवरून असे दिसून येते की, बँकेने कायदानुसार आवश्यक असलेली योग्य लेखापुस्तके ठेवली आहेत.

(iii) आमच्याद्वारे किंवा शाखा लेखापरीक्षकांद्वारे लेखापरीक्षण करण्यात आलेल्या शाखांच्या लेखांवरील अहवालांचा विचार, आमच्या अहवालाच्या निर्मितीमध्ये आम्हाला आवश्यक वाटेल त्या पद्धतीने करण्यात आला आहे.

(iv) आम्हाला देण्यात आलेली माहिती व स्पष्टीकरणे आणि लेखापुस्तके व इतर नोंदींची आम्ही केलेली तपासणी यांवर आधारित, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम १९६१ मधील नियम ६९(६) मध्ये नमूद केलेल्या बाबींशी संबंधित कोणतीही महत्त्वपूर्ण प्रकरणे आमच्या निदर्शनास आलेली नाहीत.

बँकेला आर्थिक वर्ष २०२५-२६ करीता लेखापरिक्षण वगट "अ" बहाल करण्यात येते.

मे. एस. एस. ए. एम. अँड कंपनी

सनदी लेखापाल

फ.नो.क. 129812W

श्री. श्रीकांत मुंदडा

भागीदार

मे. नं. 154301

UDIN: 26154301KUEAM5809

ठिकाण :- नागपूर

दिनांक:- 27/06/2026